

Beszámoló

A Sárszentmihályi Zichy Jenő Általános Iskola 12 felső tagozatos diákja népi iparművészeti tehetséggondozó programban vett részt a 2021 januárja és 2022 májusa közötti időszakban. A program megvalósítási időszaka 2021. június 15. helyett 2022. június 15-re módosult a pandémiás helyzet okozta korlátozó intézkedések, illetve különböző osztályokat érintő karanténhelyzetek miatt.

A foglalkozássorozat a formális oktatás területén mutatkozó hiányt igyekezett pótolni, főképpen gyakorlati tevékenységre épülő képzőművészeti oktatás ugyanis jelenleg a gyermekek számára csak igen szűk körben elérhető, mivel az iskolák nem rendelkeznek a megvalósításhoz szükséges szakemberekkel illetve eszközkészlettel.

A népi iparművészeti foglalkozások alapvető célja volt lehetőséget nyújtani a kézművesség, manuális alkotó tevékenység iránt érdeklődő **általános iskolás korú** gyermekek számára, hogy megismerkedjenek ezen ősi mesterség alapjaival, valamint hogy maguk készítsenek kisebb használati tárgyakat.

Általános célkitűzések:

- A kézműves tevékenység megismertetésével a hagyományos népi kultúra átörökítése, a múlt értékeinek átmentése.
- A hagyományos tárgyi és szellemi kultúra összekapcsolásának bemutatása.
- A kézügyesség, a technikai érzék, a tervező- teremtő fantázia fejlesztése.
- Az önkifejezés, az önmegvalósítás lehetőségének felfedeztetése a kézműves tevékenységen keresztül.

Fejlesztett készségek, képességek:

11-14 éves gyermekek már rendelkeznek alapvető eszközhasználati gyakorlattal (olló, ceruza, vonalzó, kés, körző)

- Manuális készségek: pontosságra, biztos eszközhasználtra való törekvés
- Koncentrációképesség: a műveleti sorrend követése, a tanult műveletek alkalmazása révén.
- Célunk volt megerősíteni a látás-tapintás-gondolkodás-cselekvés egységét, majd ezen keresztül igényes munkavégzésre nevelni.
- Szabálytartás – műhelyhasználat csak a balesetvédelmi előírások betartásával lehetséges, illetve használható tárgy csak bizonyos készítési alapszabályok, és a műveleti sorrend betartásával lehetséges.
- Kézügyesség, a technikai érzék, a tervező-teremtő fantázia fejlesztése.

A foglalkozások várt eredményei: A foglalkozásokon szerzett ismeretek által a gyermekek értőbb, befogadóbb módon tekintenek a tárgyalgató népművészeti alkotásokra. Hozzájárulunk ahhoz, hogy ismerjék, megbecsüljék őseink hagyatékát, ugyanakkor azt is megtapasztalhatják, hogyan tudják alkalmazni egy ősi mesterség elemeit, motívumkincsét mai tárgyak alkotásakor.

A foglalkozások során fejlődik a gyerekek manuális készsége, feladattartása, jártasságot szereznek a kézművesség eszközeinek használatával ötleteik megvalósításában, egyszerű technológiájú tárgyak készítésében, kézműves munkafolyamatok alkalmazásában, gazdaságos és biztonságos munkavégzésben. A foglalkozások segítenek kialakítani az elemi munkaszokásokat (helyes testtartás, munkamegosztás, rend, pontosság, takarékoság, balesetvédelem stb.), és a megfelelő munkatempót.

Alkalmazott módszerek:

Az életkori sajátosságokat figyelembe véve, a gyerekek érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítottuk ismereteiket, fejlesztettük képességeiket. Az időarányát tekintve kisebb hányadú elméletet gazdag applikációs anyaggal - képek, illetve ahol lehetséges kézbe fogható anyagok, eszközök – szemléltetve oktattuk, kiegészítve azt játékos, gondolkodtató, felfedeztető feladatokkal.

A gyakorlati oktatás során az egyes munkafolyamatok bemutatása során a gyerekek maguk is gyakorolták a munkafázisokat, s azt tárgyak készítésekor alkalmazták.

A projekt során megvalósult tevékenységek:

Bőrművesség – A mai kor igényeit kielégítő használati tárgy – kistáska/hátizsák – készítése. Foglalkozásvezető: Bozai Éva bőrműves, népi kismesterségek oktatója

Nemezelés – Karkötő és fémkeretes pénztárca készítése vizes nemezeléssel. Foglalkozásvezető: Bozai Éva népi kismesterségek oktatója

Bútorfestés – Fali zsebkendőtartó festése kalotaszagi motívumok felhasználásával. Foglalkozásvezető: Vinter Krisztina bútorfestő (Fehérvári Kézművesek Egyesülete)

Fazekasság – Mázazott adventi gyertyatartó tál készítése. Foglalkozásvezető: Kató Balázs fazekas népi iparművész

Kosárfonás – Fenekes szegett kínálókosár készítése. Foglalkozásvezető: Bálint Zsuzsanna - népi játék- és kosárfonó szakoktató

Szövés – Mobiltok, igazolványtok készítése szövőkereten ill. karmantyúfán. Foglalkozásvezető: Telbiszné Heckenast Csilla Márta - szövő, népi játszóházi foglalkozásvezető

Gyertyaöntés – Szálgyertya és figuragyertya öntése méhviaszból - Foglalkozásvezető: Bozai Éva népi kismesterségek oktatója

Betlehemezés – Drámafoglalkozás, amely a betlehemes játék hagyományait eleveníti fel. A létrejött előadást a község lakói megtekinthették. Foglalkozásvezető: Bozai Éva színházi szaknevelő

Mézesbáb-készítés – A karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódóan magvakkal és írókázással díszített mézesfigurák készítése. Foglalkozásvezető: Bozai Éva népi kismesterségek oktatója

A program kiegészült egy **kétnapos tanulmányi úttal** 2022. szeptember 9-10-én.

A csoport tagjai számára a kecskeméti Népi Iparművészeti Gyűjtemény biztosította a szakmai programot. Az első napon a résztvevők megismerkedtek a szövés alapanyagaival, a szövőszék működésével, és saját tervezésű apró szőttest készítették, valamint a textilfestő foglalkozáson pólót festettek. A második nap a múzeum gazdag népművészeti gyűjteményének megismerésével, gyertyamártással, vajköpüléssel telt. Az elkészített vaj mellé friss, ropogós kiflit és ízletes házi készítésű lekvárt is kaptak a gyerekek, így közös lakomával zárult a szakmai program.

KIÁLLÍTÁS

A program a 2022. április 7-én megnyitott és május 6-ig megtekinthető kiállítással zárult a Sárszentmihályi Zichy Jenő Általános Iskola folyosógalériájában. A program foglalkozásain készült alkotásokat az iskola diákjain kívül kb. 80 szülő is megtekintette.